

Välkommen till Afa Försäkrings seminarium

Hur kan välfärdsbrotten stoppas?

12
APR

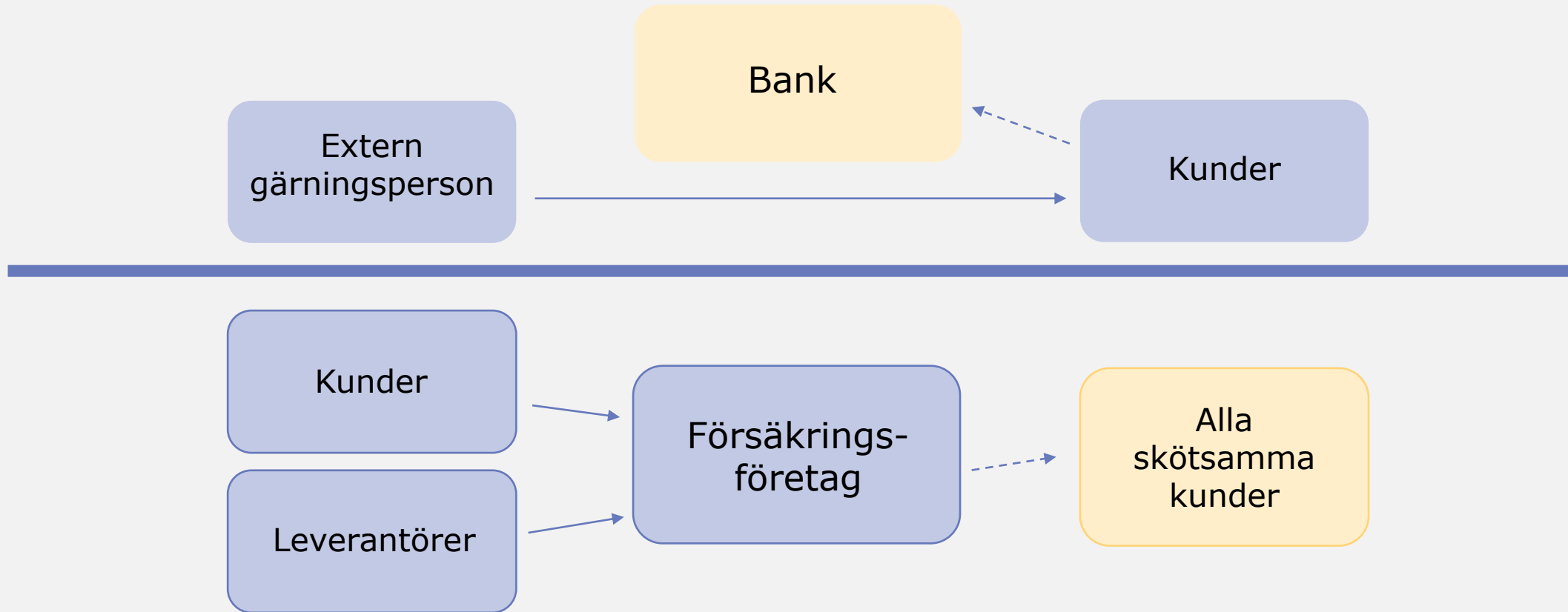

Svensk Försäkring

Försäkringsbedrägerier och välfärdsbrott

Ronja Wildenstam
240412

Vad gör försäkringsbedrägerier unika?

Olika former av försäkringsbedrägerier

- Helt eller delvis arrangerade skador
  - skadan har inte inträffat
  - skadan omfattas inte av villkoren
- Oriktiga eller ofullständiga uppgifter vid tecknande av en försäkring
- Överdriven storlek av skadan som man drabbats av (s.k. påplussning)

Kostnader för olika bedrägerier (per år)

- Felaktiga utbetalningar från det offentliga: **13–16,3 miljarder**
- Bedrägerier mot privatpersoner: **5,8 miljarder**
- Försäkringsbedrägerier: **3,5–7 miljarder**

Avböjda skadeersättningar

	2023	2022	2021	2020	2019
Avböjda skador (mkr)	682	578	505	517	515
Varav:					
• Hem- /villa-/ reseskador	231	197	209	163	172
• Motorskador	216	187	168	161	153
• Företagsskador	144	106	86	106	87
• Personskador	51	58	26	64	91
• Övriga skador	40	31	17	23	13
Antal utredningar	9979	8875	10588	8198	7588

Källa: Larmtjänst. Baserat på statistik inrapporterad av följande skadeförsäkringsbolag: Dina, Folksam, Gjensidige, ICA Försäkringar, If Skadeförsäkring, Länsförsäkringar, Trvæg Hansa/Moderna Försäkringar och Svedea.

Kännetecknen för försäkringsbedrägerier

- Alltifrån enkla till komplexa upplägg
- Företag som brottsverktyg
- Felaktiga handlingar och bristfälliga registeruppgifter
- Penningtvätt

Vem begår brotten?

- Gärningsperson är alltid känd – fler kan vara inblandade
- Målvakter vid mer avancerade brottsupplägg
- Överlappning till andra brottslighet

Vad gör försäkringsbranschen?

- 170 utredare i branschen
- 10 000 utredningar per år
- Branschgemensamma rekommendationer
- Erfarenhetsutbyte, utbildning och metodstöd
- Gemensamt skadeanmälningssystem
- Samverkan med andra aktörer
- Påverkansarbete

Vad krävs för att vända utvecklingen?

Privata aktörer
måste involveras

Ett utökat
informationsutbyte
mellan offentliga
och privata aktörer

Försäkrings-
branschen har
information som
kan förhindra brott

**Samarbete är
nyckeln till
framgång**

Afa Försäkrings seminarium 12 april

Inriktning för kontrollverksamheten 2024

Strategiskt arbete

- Utveckling av fler egeninitierade kontroller gentemot systematisk och organiserad brottslighet
- Utveckling av riskbaserade kontroller för att upptäcka organiserade och systematiska brott mot socialförsäkringen
- Omvärldsbevakning för att upptäcka nya modus och avancerad välfärdsbrottslighet

Samverkan med andra myndigheter

- Drivande i den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet för att motverka angrepp mot socialförsäkringssystemet
- Ökat deltagande i arbetet mot arbetslivskriminalitet
- MUR (Motståndskraft hos utbetalande och rättsvårdande myndigheter, mot missbruk och brott i välfärdssystemen)
  - 25 myndigheter
  - Samverkan och avstämningar med OB-satsningen, regeringsuppdraget A-krim, ESV m.fl.

Återföring av kunskap

- Fortsätta lämna konkreta förslag på behov av författningsändringar för att få bättre utredningsverktyg
- Arbeta med systematisk återföring till förmånsavdelningarna via årsrapporter, särskilda återföringsinsatser samt deltagande i försäkringsavdelningarnas riskanalyser

Start på en kontrollutredning

Exempel på vad som startar en kontrollutredning

- Anmälan från allmänheten via telefonsamtal, post, e-post eller e-tjänst.
- Anmälan från andra myndigheter
- Interna impulser, det vill säga att en förmånshandläggare misstänker att en enskild medvetet försökt få ersättning på felaktiga grunder
- Riskbaserade kontroller

Vad kan vara ett misstänkt medvetet fel från den enskilde?

- Arbeta med inkomst samtidigt som man uppbär sjukpenning eller sjukersättning.
- Tillfällig föräldrapenning fast man arbetar och barnet är på förskola/skola.
- Felaktiga uppgifter om inkomst, boendeförhållanden eller hyra.
- Inte meddelat att man har flyttat eller vistas en längre period utomlands.
- Inte anmält förändrade förhållanden som kan leda till att ersättning ska dras in eller minskas.

Resultat av kontrollutredningar på förmånsnivå 2023

- Vi genomförde drygt **30 500** kontrollutredningar
- Ungefär **53** procent av våra genomförda utredningar ledde till någon form av åtgärd
  - Avslag
  - Minska ersättning
  - Stoppad ersättning
  - Återkrav
  - Avstängning
- Ca **850 miljoner** kronor i felaktiga utbetalningar
- Ca **1,3 miljarder** kronor skulle ha betalats ut felaktigt om vi inte stoppat utbetalningen
- Vi gjorde ca **8 000** polisanmälningar

Flest utredningar inom tillfällig föräldrapenning, föräldrapenning, barnbidrag och bostadsbidrag

Källa: [Försäkringskassan årsredovisning 2022](#)

Underrättelser från försäkringsbolagen till Försäkringskassan

2024*	Antal	Åtgärdsfrekvens	Återkrav/skadestånd	Förhindrade felaktiga utbetalningar
	2	50%	6 196 024	1 598 487

2023	Antal	Åtgärdsfrekvens	Återkrav/skadestånd	Förhindrade felaktiga utbetalningar
	7	43%	320 499	360 873

2022	Antal	Åtgärdsfrekvens	Återkrav/skadestånd	Förhindrade felaktiga utbetalningar
	7	86%	1 216 783	186 440

Stora summor
+
Mer träffsäkra än snittet

Dolda underrättelser -
Har vissa lämnats anonymt?

En effektivare bekämpning av bidragsbrott

Socialdepartementet tillsätter en bokstavsutredning

- Ca 15 - 20 miljarder kronor per år betalas uppskattningsvis ut i felaktiga utbetalningar, varav hälften misstänks vara bidragsbrott
- Omkring 74 procent av samtliga anmälda bidragsbrott 2022 var brott mot Försäkringskassan
- Utredaren ska lämna förslag om att ge Försäkringskassan brottsbekämpande befogenheter och förutsättningar att utreda bidragsbrott

afa
FÖRSÄKRING